

Gezondhaaidskelonie

In de jaere '30, voor d'n 2^e wereldoorlog, was t'r veul aaremoej onder de aarebaaijers in ons land; mêestal veroorzaakt deur de grôte waarekelôôshaaid in die jaere. Goeje uitkeringe zôôas nou bestinge nò nie. Dikkels kwam ie in de zôôgenaomde 'waarekverschaffing' terecht, waer ie hêêl aareg waainig verdiende en aanderande waarekzaamheeje mos verrichte die hêêmel niks mè je vak te maoke hadde. Zôôdoende hadde de huishouwes, vaak mè veul kaainder, hêêl waainig inkomme. 't Gevolleg was: nie genogt en gêên goeje maoltije, waerdeur veul kaainder slecht groeide of veul ziek wazze. Op school kwam regelmaotig een schoolarts langs. De leerlinge wiere gemete en gewoge en vedder onderzocht. Kaainders die d'r nie zô goed aan toe wazze, kregde de raed om 'n aantal weke naer 'n gezondhaaidskelonie te gaon. Werschiynlijk wete allêên de ouweres onder ons nog van 't bestaon van die kelonies af. Gelukkig zijn die nou overbodig geworde. Zellef ben 'k 'r ok gewist, nae een winter van tellekes griep te krijge. D'n huisdokter vong dà veraandering van lucht wel is goed voor mijn zou weze. Ik zat toe in de 5e klas van de lêêgere school en mos voor vijf weke van huis naer zô 'n kelonie. Dat is hêêl aareg lang voor 'n jong kaaind dà nò nie gewend is aan lange logeerpertije.

Grôte slaepzaole

We gonge mè zes maaisies uit Slierecht, te wete Nelly Meijwaard, Piets van der Zwaan, Marrie van der Starre, Maaike Koppelaar, een onbekende en ik, Mieke Budding. Jonges en maaisies gonge geschaaije. Wij wiere naer Ôôstvoornde gebrocht, naer keloniehuis 'Ons Genoeg', heerlijk bij 't strand en de duine! Aalles was eve griezellig en onbekend: de maaisies, 't grôte huis, d'n ontvangst deur d'n directrice, de veule zusters en netuurlijk veul aandere maaisies die ok net aankwamme. We wiere in groepe van twintig maaisies ingedêeld onder laaiding van meerdere zusters. Êên van die laaidsters was Zuster Tamminga, een bietjie een moederlijk type denk ik nou, en i mijn ôôge d'n aalderaerdigste van aallemael. We sliepe op grôte slaepzaole; douches bestinge daer toe nò nie. Je mos ie hêêmel wasse aan de wastaofel, mè koud waoter netuurlijk. Dat was gezonder! Azze me, op tijd netuurlijk, naer bed gonge, wiere de raome geslote. Je zou d'r uit kanne vaalle! Een bietjie teute was t'r netuurlijk hêêmel nie bij.

Niet 't haaim

's Oches om zeuven uur: opstaon, wasse, aankleeje en mè z'n aalle ontbijte in de grôte eetzaol. Staopels dikke boteramme op taofel én mellek. Wà me d'r op kregde weet 'k nie meer. Wél dà 'k 'r meer mos ete as thuis. Iederêên mos meer ete dan die gewend was. 's Aeves mos ie zes sneeje opete, 's oches moch 't ietsie minder. 't Was in elke geval een verplicht aantal. Voor mêênigêên, ok voor mijn, was dat te veul. D'r belandde dan ok nogal is 'n boteram op de grond onder de taofel. Och hede, dan wazze de raope gaor en kregde we straf. Bij 't middagmaol wier ie bord ok veuls te vol gelaaje. Ik at thuis best goed, mor zôôvel kon 'k echt nie op en de mêêstes niet. Aaltijd bôôze woorde van de zusters bij de maoltije was 't gevolleg. Gelukkig hadde me ok veul plezier. We maakte lange wandelinge langs 't brêêje strand, waer we een bepaold soort grôte, platte schellepe vonge. Of we trokke de duine in, heerlijk de duine op- en afhollle, net iets voor mijn. 'k Ben ok nooit de mooie duinviooltjies vergete die toen bloeide. Ik was t'r in april-maai, dus d'r wazze netuurlijk ok minder mooie daege bij. In de speulzaol wazze aanderande spelle te vinge en d'r was een piaono waer we dikkels versies

bij zonge. Êêne keer in de week mosse me een brief naer huis sture, mor ... je moch allêên mor leuke dinge zegge, nie dà je zô naer huis verlangde. De zuster schreef t'r aaltijd bij dat 't kaaind 't goed maakte en hêêmel niet 't haaim had!

Genogt

Mor wat wazze me blij as t'r een brief van thuis kwam! Ik denk nou dat 't verlange naer huis toch wel eve aareger wier bij 't leze van die brieve. D'r wier ons verteld dat ons gewicht veul zwaerder mos worde in die vijf weke; liefst mos t'r vijf kilo bij! As ie nie bijkwam, mos ie nóg vijf weke blijve. We wiere aamel êêne keer per week gewoge. En, och hede, ik kwam hêêmel nie bij! Ik wier zôôdoende aals mor banger en d'n angst dà 'k langer zou motte blijve wier aareger en aareger. Toch kwam d'r een blij end aan. Bij de leste weegbeurt zee d'n directrice dat 't aankomme nie voor mijn verplicht was, want ik woog al genogt toe 'k net in de kelonie kwam. As 'k dát gewete had ... dan was veul angst me bespaord gebleve ..!

M. K. B.

P.S. Vanaf 1 juni legt d'n twêêden druk van 't boek over Wijk C van Wout van Rees weer op de plank bij boekwinkel De Waerd, in 't Slierechs Meseum en op woensdagmiddag in 't Onderhuys voor U klaor!